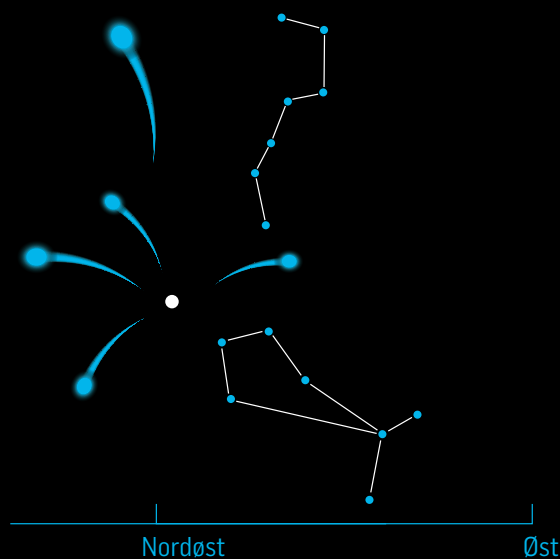

Meteorsværmen skyder året i gang, udsigt til vinterhimmels mest markante stjernebillede og tre planeter på linje

GUIDE TIL STJERNEHIMLEN I JANUAR (1.-15. januar)

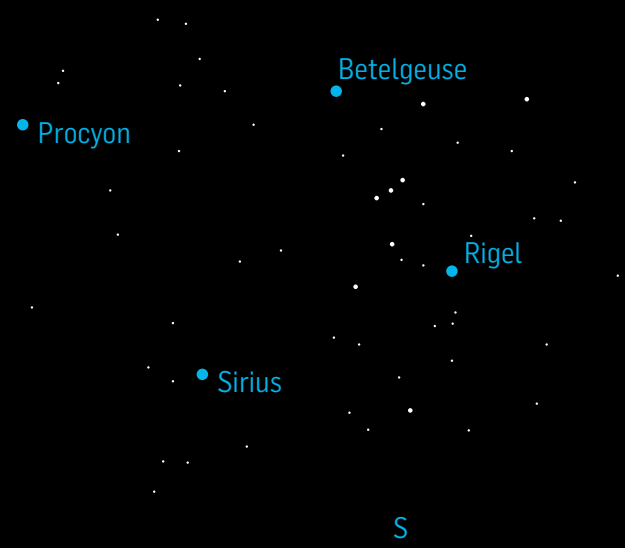
I samarbejde med **Observatoriet i Brorfelde**
POLITIKEN Infografik

Tekst Michael-Linden-Vørnle og Sarah Sohl
Redigeret af Lasse Foghsgaard

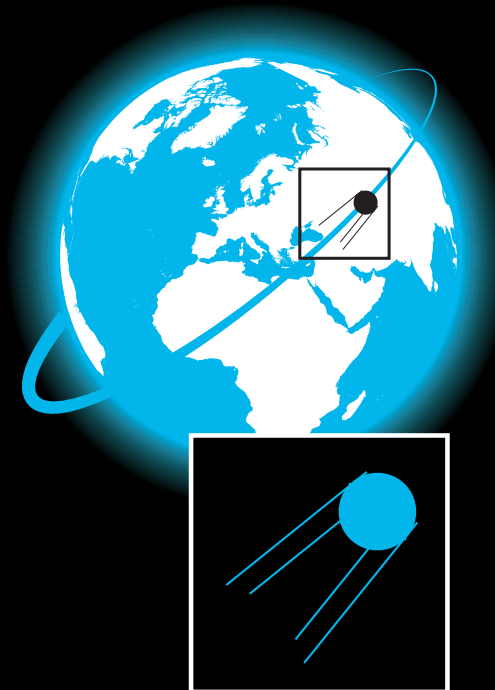
2.-3. januar: Nytårsstjernesud

Når krudtrøgen har lagt sig efter nytårsaften, er det naturens tur til at skyde det nye år ind. Det klarer meteorsværmen Boötiderne, der toppes natten mellem 2. og 3. januar. Da det er nymåne 2. januar, vil Månen ikke genere med sit lys. Stjernesquaddene fra Boötiderne udstråler fra et område i stjernebilledet Boötes (Bjørnevogteren) ud for Karlsvognens stang. Vent til omkring midnat med at gå ud for at kigge. Husk at finde et mørkt sted, og tag godt med tøj på – det er ikke sjovt at fange stjernesud, når du fryser!

15. januar: En eksplosion i skulderen og en stjernefabrik i låret

Vinterhimmels mest markante stjernebillede er jægeren Orion. I midten af januar ses Orion i sydlig retning ved 22-tiden. De klareste stjerner i Orion er den rødlige Betelgeuse og den hvidlige Rigel. På et tidspunkt vil Betelgeuse ende sit liv i en gigantisk supernova-eksplosion, hvor den vil blive så klar, at den kan ses på himlen om dagen. De tre stjerner på skrå er Orions bælte. Under bæltet ses i en lidt utydelig stjerne. Det er en stor sky af gas og støv, hvor nye stjerner og planeter bliver født.

Sputnik

4. januar: Det startede med Sputnik

Den første menneskeskabte satellit, Sputnik 1, brændte op i Jordens atmosfære på denne dag i 1958 efter at have kredset om Jorden i tre måneder. Sputnik 1 var startskuddet til både rumalderen og rumkapløbet under den kolde krig mellem USA og Sovjetunionen. Du kan se en model af Sputnik 1 på Observatoriet i Brorfelde.

● Jupiter

● Saturn

● Merkur

10. januar: Fang Merkur på aftenhimlen

Solsystemets inderste og mindste planet, Merkur, slår i starten af januar sine folder på aftenhimlen efter solnedgang. Størst chance for at fange planeten er dagene omkring 10. januar ved 17-tiden. Her står Merkur nemlig sammen med Saturn lavt over horisonten i sydvestlig retning. Jupiter, der står højere og længere mod øst, kan bruges som ledestjerne til at vise vej. Brug eventuelt en håndkikkert for at fange de to planeter i aftenskurvingen.

Tre himmelske 'highlights' i 2022:

Skolernes sommerferie slutter med et brag: Meteorsværmen Perseiderne er en af årets største, og i år er der optimale muligheder for at se stjernesud på en lun sensommeraften. Sværmen toppes natten mellem 12. og 13. august.

Farvel og goddag til Uranus: 14. september kan du med en håndkikkert eller et teleskop se Uranus i en månepassage. Du kan se planeten forsvinde bag Månen og dukke op igen. Det tager ca. 50 minutter.

En delvis solformørkelse: 25. oktober passerer Månen mellem Jorden og Solen, og vi kan være vidne til et smukt fænomen på himlen. Vi skal bare huske at passe på vores øjne!